

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	—	—	—	—	6	korona	—	fillér
Félévre	—	—	—	—	3	"	—	"
Negyedévre	—	—	—	—	1	"	—	50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona								
Egyes szám ára 20 fillér.								

Felélős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyitási sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Károlyi István gróf.

Nagy gyásza van a Károlyi grófok ősi városának, nagy gyásza van Szatmár vármegyének, nagy gyásza van az egész országnak. A végtelen esapás sulya, mely reánk nehezült, e rövid mondatban kulminál: meghalt gróf Károlyi István.

Első sorban Nagykároly városáé volt, ez az ő legszűkebb hazája. Az a zseniálisan hatalmas karakterű ember azonban nem fért meg benne. Jeles lelki tulajdonságai utat törtek számára, hogy bevilágítsa vármegyéjének, az egész országnak közéletét. Vezérnek kellett lennie, mert lelki nemessége, szellemének gazdag tárháza, páratlan lovagiassága egyenesen arra kvalifikálták, hogy vezér legyen. Nem vágyott ugyan reá, de a közélet mozgalmainak hullámverése mint nemes fémet kiválasztotta és felszínre vetette, hogy világitó fáklya legyen nemzetének.

Meg kellett hajolnia a Gondviselés akarata előtt és viselni azt a kedves igát, melyet a hazafiui

kötelesség, hazájának végtelen szeretete vállaira rakott. Viselte készséggel, — szívesen. Negyven éven át vette ki tevékeny munkában részét vármegyéjének életéből. Lelkesedése páratlan volt a közügyek iránt. Amint valami fontos kérdés került eldöntésre, Károlyi István mindig ott volt a megyegyűlésen és felemelte hatalmas szavát, mely döntő sulyal esett a mérlegbe. Nem kereste a népszerűséget, nem respektálta a barátságot, az ő szeméi előtt a közélet lebegett, s ennek érdekéből soha sem késett sikra szállani. De nemesak a vármegyében, hanem vezérré nőtte ki magát az egész országban. Ha valahol gróf Károlyi István megszólalt, minden szem arra tekintett, feléje fordult a közfigyelem, s kijelentései irányító hatással voltak a nemzeti mozgalmakban. Már ifjkorában megmutatta lángoló hazaszeretetét Klapka légiójában, de megmutatta öregsége napjaiban is, hogy ugyanaz az ifjú szív dobog keblében, mikor hazájáról, annak nagy érdekeiről van szó.

Városról városra járt a nemzeti küzdelem korszakában, hatott, lelkesített gyújtó beszédeivel és a

nagy tömegek minden gondolkozás nélkül rohantak utána, meg levén győződve, hogy ilyen vezér alatt elmaradhatatlan a diadal.

Most már nincs többé. Lefutott nemzetünk egéről a legragyogóbb csillag, elvesztettük a jelesek legjelesebbét, hiába keressük a világitó fáklyát, nincs. — nincs sehol. Vakító fénye kialudt, nem vezet többé lépteinket a közélet ingoványain. De nem!... Nem lehet az, hogy egy ilyen üstökös nyomtalanul eltűnjön, hogy amint kihűlt a szív, derékba törjenek alkotásai is. Egy ilyen szellemóriás, mint Károlyi István volt, a történelemé, a nemzeté fog maradni időtlen idő-kig. Példája buzdítani, hatni, lelkesíteni fog évszázadok multán is, hiszen azon kevesek közül való volt, kiket bátran lehet odaállítani követendő példaképnek a haza önfeláldozó szeretetében, Bár kihűlt a szív, szelleme közöttünk marad becses örökség gyanánt, s attól a szellemtől megtanulhatjuk, miként kell a közélet mezején önzetlenül, tiszta lélekkel munkálkodni. A hazafiúi életéről, haláláról, temetéséről az alábbi tudósításunk számol be:

A cigányok rémulése.

Irtá: **Bodnár Gáspár.**

A cigányoknak nem a mostani rémuléséről lesz szó.

Hanem arról, mikor 1893. esztendőben „kiadott” a parancsolat, hogy „Magyarországban a cigányok összeirassanak.”

Faraó ivadékait akkor más természetű rémulat szállotta meg, mint most.

Leírtam én már ezt valahol, a fővárosi lapok is közölték. De azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha a cigánytelepítés gondolatkörében e képet újra lerajzolom.

*

Van nekem — egy komám. A *Piku* cigány. Kereszténi kötelesség alapja ennek a komaságnak.

Elég az hozzá, hogy az én komám, már mint a *Piku* cigány is, úgy megrémült az összeírás hallatára, mintha éppen vesztét érezné.

Máskor, ha bajba keveredett, még han-

gosabb volt, mint szokott. Most leverten, összetörve állott előttem. Szemeit fájdalmasan hunyorgatta, izmai is láthatólag nyugtalanok voltak.

— Mi bajod *Piku*? — kérdeztem megütődve.

— Hát nem tudja, Krisztusban kedves, keresztikomám?

— Már mit tudnék, *Piku*,

— Hát hiszen az egész ország tudja már, hogy mi-i-inket összeirnak és nekünk menni kell.

— Menni kell?

— Menni bizony.

— De hova kell menetek?

— Ne tréfáljon már Krisztusban kedves tulajdon keresztikomám. Nem azért jöttem.

— Hát miért?

— Hogy értesítem: inkább meghalok, de el nem megyek.

— Hova kell menned?

— Hova — merre? Hát miért irtak volna össze minket, *József* főherceg ökes-

lencsiája, fensége parancsolja. Czigányországot akar eszkábálni. Valamennyi cigány mind együtt lesz. Még csak a' kell nekünk. Hónap lesz a gyűlés. Akkor fogják kihatározni.

Most már kezdetem érteni az ügyet. Feltettem magamban, hogy meghagyom rémulésében. Tanulmányozni akartam.

* * *

Természetesen ez a kis jelenet még érdekesebb volna, ha *Pikut* személyesen ismerné az olvasó. Szatmáron rém sokan ismerik. Erre számítok, de azért megkísérlem lerajzolni.

Tipikus alakja ő fajának, megáldva cigányésszel és furfanggal bőségesen. Ha beszél, fekete villogó szemeit behunyja, két keze kissé akadozó beszédét folytonos mozgással kíséri. Vallásos, a templomot szereti — inkább érdekből, mint meggyőződésből. Bérnakeresztapja — mint vele dícserekszik *Buró* szatmári püspök volt. *Komócsy József* fel, az ismert íróval gyermekkorában játszott.

KITŰNŐ MINŐSÉGŰ és legolcsóbbnak elismert „JÓKAI”-féle Törlőgummi és rajzeszköz egyedül nálam kapható.

A m. t. Igazgató urak által 1907/8-ik tanévre előirt Uj bekötéssel ellátott

használt

tan- és segédkönyvek

szép, tiszta állapotban, félárban,

valamint mindenféle, papir-, író- és festőszerek a lehető legolcsóbban kaphatók

Weisz Jzák

könyv- és papirkereskedésében Szatmáron, Deák-tér 22. sz., a „Fehér-ház” alatt.

:: Egyes művek ::
valamint
egész könyvtárak
a legmagasabb
:: árban ::
megvételnek.

A nemes gróf már régibb idő óta betegeskedett. Hónapokon keresztül feküdt budapesti palotájában csaknem reménytelenül állapotban. Az utóbbi hetek azonban javulást hoztak, de fájdalom, ez a javulás csak látványos volt. Mégis annyira könnyebben érezte magát, hogy hazajöhetett Nagykárolyba. Már ekkor kezdtek reménykedni felgyógyulásában, halála előtt való nap oly jól érezte magát, hogy az angol király tudakozódására a betegség örvendetes fordulatáról tettek jelentést. Az élet fátylának utolsó fellobbanása volt, már másnap, augusztus 31-én délután 3 órakor meghalt. Amily kínos volt gyötrődése, épen oly könnyű volt a halála. Egy sóhajjal visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Gr. Károlyi István holttestét még szerdán este leemelték a halottas ágyról és egyszerű fakoporsóba téve átvitték a kastélyban lévő házi kápolnába. Ott egész éjjel neje Csekonits Margit grófnő és nővére Pálma grófnő virrasztottak mellette. A ravatalt reggel állították fel a kastély délszaki növényekkel díszített atriumába, mikor megérkezett a budapesti Entreprise által a grófnő megrendelésére leküldött összes temetkezési kellék és az egyszerű, de nehéz érczkoporsó, amibe a holttestet nyomban bele helyezték.

A ravatalos termet esütörtökön egész nap és pénteken délelőtt szakadatlanul nagy tömegben kereste fel Nagykároly város közönsége. — A koporsó körül apácák imádkoztak. Benn a teremben városi hajduk, künn a bejáratnál megyei hajduk álltak őrt.

A temetés ideje pénteken délután fél 4 órára volt kitűzve. Feltűnő volt, hogy a temetés ideje nagyon rövid időre lett kitűzve. Ez azért történt, mert a gróf már 2 év előtt, midőn egyizben halálsejtelmek gyötörték, meghagyta, hogy ne balzsamozzák be. A holttesten egyszerű fekete salon ruha és fehér nyakkendő volt.

Pénteken délelőtt Szatmármegye és Nagykároly város közönsége képviseletében 12—12 tagú küldöttség, ezenkívül a nagykárolyi függetlenségi párt, a Kölesy-Egyesület, a nagykárolyi Nőegylet, a Vöröskereszt-

egylet nagykárolyi fiókja, a Kossuth Lajos asztaltársaság, a Régi Kaszinó, a kegyes tanítórend és sok egyéb társulat és egyesület képviselői helyeztek koszorút a ravatalra.

Részvétáviratok érkeztek József főhercegtől, Ferencz Ferdinánd trónörökösötől. Kossuth Ferencztől, Vekerle Sándortól, mint miniszterelnöktől, ugyanattól mint magán embertől és családjától. Részvét áviratok érkeztek még a kormány tagjaitól, az összes mágán családoktól, számos főrendiházi tagtól és képviselőtől.

A temetésre a következők érkeztek különböző időkben Nagykárolyba: Gróf Forgács Gyula, Gróf Károlyi Gyula, Gróf Károlyi Melinda, Gróf Károlyi György, Gróf Dessewffy Aurél, Báro Vécsey Miklós, Gróf Csekonits Andre és neje, Széchenyi grófnő, öz. Gróf Károlyi Gyuláné és két leánya, Gróf Dessewffy Emil, Báro Vécsey László, Teleky Pál, Gróf Eszterházy Mór, Semsey László, Báro Vécsey Miklós, Gróf Batthyán Lajos, Gróf Csekonits Gyula, Lovassy Ferencz, Báro Radvánszky Béla, Báro Liptay Frigyes, Gróf Szapáry Pál és neje, Gróf Károlyi Geraldine, Gróf Dessewffy Jenő, Eitner Imre, Gróf Apponyi Albert, Szokoly Tamás, Luby Géza.

A kormányt Josipovits Géza horvát miniszter képviselte. Hivatalosan képviselve voltak még az országgyűlési függetlenségi párt és az alkotmánypárt. Szatmár városát Dr. Vajay Károly és Bartha Kálmán képviselték. A szatmári függetlenségi párt nevében Dr. Kelemen Samu és Csomay Imre voltak jelen. Szilágy, Arad, Szabolcsmegyék szintén küldöttségileg voltak képviselve.

A ravatalra koszorukat küldtek: Az özvegy grófné. Az elhunyt gróf gyermekei: György és Melinda, unokái. A Magyar tudományos akadémia, Az országos alkotmánypárt, Báro Vécsey, Falussy Árpád, Kováts E. M. és családja, Kováts család, Gróf Károlyi László, A nagykárolyi uradalmi tisztikar, A mácsai uradalmi tisztikar, Bági Antal, Berkes Béla és zenekara, Makray Sarolta, Anna, Klára és Gazsi, Öz. Hegedűs Sándorné, Rolla és László, Várkastély személyzete. Istálló személyzete, Nagykároly—somkuti

vasut r. t. Igazgatósága, Erdődi uradalom tisztikara, Rébai Dezső, Nagykárolyi izr. nőegylet, Nagykároly város közönsége, Szatmármegye közönsége, Uradalmi kertészet, Gróf Dezsőffy Aurél, Nagykárolyi függetlenségi párt, Ujfalussy Sándor, Ilosvay Aladár, Nagykárolyi nőegylet, Vereskereszt egylet, Az Ecsedi-láp lecsapoló társaság, A Kossuth asztaltársaság, Tóth Sándor, Harvich Ferencz, Péchy László és neje, Kegyesrendiek társháza, Kegyes tanítórendiek stb. stb.

Pontban fél 4 órakor érkezett meg teljes egyházi díszben, fényes kísérettel Dr. Boromisza Tibor püspök Ó Méltósága, aki a temetési szertartást végezte. Jelen voltak Pemp Antal praelátus-kanonok, Szabó István praelátus, püspöki irodaigazgató, Hámon Róbert pápai kamarás, püspöki titkár, dr. Irinyi Tamás theol. tanár. A vidéki papság közül dr. szentgyörgyi Jordán Károly apát-plébános, Brázay János és Cziencizer Alajos plébánosok, szóval a kerületi papság. A temetési szertartásnál a püspök ur Ó Méltóságának Brázay János és dr. Titz Antal kegyesrendi házfőnök mint diakonusok és a kegyesrendiek segédkeztek. — A ravatal délszaki növények között a fényesen kivilágított atriumban volt felállítva. A temetés énekes részét a nagykárolyi dalegyesület látta el. A szertartás alatt az atriumban a gyászoló családon kívül a főúri vendégek, vidéki küldöttségek, Szatmármegye és Nagykároly város küldöttségei, továbbá a sajtó képviselői voltak jelen. Az atrium karzatán a nagykárolyi Nőegylet tagjai foglaltak helyet teljes számban. A beszentelés folyamán az atrium kapuja zárva volt. Előtte a kastély parkjában tolongott ugyszólván a város apraja-nagyja. A rendet Demidov Ignác kapitány vezetése alatt a kivonult, díszbe öltözött rendőröknek csak nehezen sikerült fenntartani.

A szertartás befejezése után a koporsót a gyászkoesira tették, amelybe hat fekete ló volt befogva. A vendégek koesira szálltak, és megindult a gyászmenet a Gróf Károlyi-téren, Deák-téren, Széchenyi-utczán, és Kaplony-utczán át Kaplony felé. A menetben

(Ez tény.) Mikor Komócsynak, az egykori cipészinasnak a hetivásárookra a targonezás ládát kellett taszítania, nem egyszer segített ebben neki. Dicsekszik is vele. Ma már 70 körül van. Megtört, de szeme villogó, fufangos eszejárásából nem engedett. Él, ő alig tudná elszámolni, miből — kiktől!

... Mikor tehát tisztában voltam azzal, hogy Piku rémülésének voltaképpen mi lenne a rugója, fordítottam a dolgon és így szólottam:

— Hát mi tagadás benne, bizony menni kell!

— Menni? mormogta komoran.

— Aranyos dolgok lesz ott nektek!

— Aranyos? Nem kell aranyosabb, mint most van.

— Hiszen azt mondod mindig, hogy fázol, dideregsz, Éhezél... a gyermekeidnek nincs betevő falatuk!

— Azért élünk, megvagyunk, legyen hála Isten ő felségének.

— Egy szép tábla földed lesz ott. Azt majd műveled. A földön esinos kis házat építesz. Nem olyan kunyhót ám.

— Hát már Krisztusban kedves komám uram — a püspök ő ekeselencsiájának palotája se valami alávaló, de ha nekem nem ilyet, hanem aranyos, gyémántos mobiliát adnak, akkor se' kell.

— Ne beszélj bolondokat!

Nem nekem. Én már öreg ember vagyok. Csak úgy élhetek, amint élek. Már hogy is hagyhatnám én el azt az áldott szentegyházat?

— Szép templomotok lesz ott is.

— Olyan nem lesz, mint itt. Hogy hagyjam el, azt az áldott, aranszajú szent Jánost, Jandrasics ő főnagyságos plebános, apátur uramat. Áldja meg az Isten ő felsége, még a porladó száját is.

— Ott is lesz papotok.

— Ugyan ne tessék már még álmodni is arról, hogy ilyen legyen. Hogy hagyjam itt ezt a gyönyörűséges, virágos temetőt?

— Könnyű a föld mindenütt. Ott is lesz temető.

— Temető? — szólott tünődve. És ismét behunyta szemeit. Temető — ismételte. Hol adnak nekem olyan temetőt, amelynek földjében három feleségem és huszonegy gyermekem fekszik.

Hej, nem tréfa dolog ez.

— Nem tréfa, azt én is mondom ám. Mert ott dolgozni fogtok ám. Szántani, vetni, aratni.

— Mán én istálom, nem szántok, nem vetek. De nem is aratok. Arasson más. Egy szónak is... száz a vége... hanem az a

beszéd, hogy én arra kérem Krisztusban kedves komámuramat, hogy ne tréfáljon ebben a nehéz órában. Hanem menne fel a városházára és csinálja ki, hogy én az öreg Gyöngyösi.

— Piku?

— Hát igen Piku... akinek még az ükapja is e határban lakott és aki — élő, hitese tanu rá a főkapitány ur — sohse látta az áristomot... már csak hadd haljon meg itthon... különben a holnap virradó napra eltemethetnek.

Nagyon elérzékenyült ez az ember, mikor szavait majdnem fuldokolva elmondotta...

— Hát jól van. Te itt fogsz maradni. Kiesináljuk valahogy. De gyermekeidet viszik... (Legkisebb fia 10—12 éves)

— Azt bizony senki emberfia nem viszi.

— Pedig viszik!

— Inkább tulajdon kezemmel fojtom meg.

— Elég. Így beszél a keresztény, valóságos ember? Megvér az Isten!

— Megvert már engem. Nem kell, hogy jobban megverjen.

És sirt... mint a gyermek...

— Látod ember — szóltam biztatón

318 koesi vett részt. Az utvonalon, ahol a temetési menet elvonult, a közvilágításra szolgáló utcai lámpák égtek, a járdákat pedig mindenütt elfoglalta a vidékről is besereglett kíváncsi embertömeg. A koszorukat két, erre a célra szolgáló külön koesi szállította. Itt említjük meg, hogy a temetési szertartás alatt a gyászoló családtagok által küldött koszoruk a ravatal előtt a földön feküdtek. A koporsón csak egy koszoru volt fehér tearózsákból, amelynek violaszínű szalagján a következő felirat volt: „Emlékedben is hű Margitod“. Mikorára a menet a nagykárolyi Önségélyző Népbank elé ért, a nagytemplom felől egy sebesen robogó automobil jött a menettel szemben. Az automobilban gróf Andrassy Gyula belügyminiszter és Szabolcsvármegye főispánja érkeztek, kik is a menetet a város határáig kísérték, a honnan az automobilon visszajöttek a grófi kastélyba. A menet egy félóra után ért ki Kaplonyba, melynek határában egyházi ornátusban a vidéki papság és a kaplonyi Szent Ferencz-rendi atyák várták a koporsót.

A kaplonyi templom belseje teljesen be volt vonva fekete posztóval, az oltár helyét egy óriási fehér keresztthimzés jelezte. A rendet a menet megérkezéséig a Károlyi-uralom tisztjei tartották fenn. A templom, valamint a kápolna és sírbolt előzetes megtekintését csak a sajtó képviselőinek engedték meg.

Pont hat óra volt, mikor a koporsót vivő gyászkoesi a templom elé ért. A püspök és kísérete a templom ajtajában helyezkedett el. A budapesti Entreprise emberei hatalmas gyertyákat osztottak szét a közönség közt. Nyomban ahogy a koporsót a templomban elhelyezték s ravatalra tették, megkezdődött a tulajdonképeni temetési szertartás, amelynek befejezése után König nagykárolyi kántor megható éneke és a Ferencz-rendi atyák hangos imája közepette a család tagjai a koporsót a sírboltba vitték le. A kápolnát az oltáron égő hat gyertya világítja meg. A baloldali bejárattal szemben

— nem tudod a magad javát felfogni. Nyomorúság marad itt az élet reád . .

— Hát egész hatvan esztendő alatt nem az volt?

— Nem fogsz segílyt kapni, se a várostól. Az öcsém ruháját sem kapod többé . .

— Nem bánom; eszem vajúgot . . Csak itt maradjak.

— Mondom, hogy itt maradsz.

— Itt maradok, kiáltotta kiderült ábrázattal.

— De ne tessék elkésni a dologgal . .

— Nem késem . . .

— Hónap megtudom?

— Megtudod.

— Ejöhetek?

— Eljöhetsz.

* * *

Másnap eljött . . Megnyugodott. De mégsem egészen hitt . . .

Másfél évtizede, hogy ez történt, amit itt leírtam.

Piku — mondom ma is él. És úgy él, mint élt egész életében. Szatmáron született, itt töltötte életének minden idejét. Volt néhányszor Mária-Pócsan. A vidéken meglátogat egy-egy régi „komáját“ — ennyiből áll az ő — kóborlása.

Hogy mit szól . . . a cigányok mai remülésétől, nem tudom. Még nem beszéltem vele.

egy, a főoltárral szemben kettő és a hajó közepén három hatalmas vörös rézkoporsó, illetőleg sarkofag van elhelyezve, amelyben a gróf Károlyi család nevezetesebb tagjai Károlyi Sándor gróf, Károlyi György gróf stb. nyugosznak. Gróf Károlyi István új sírfülkéje a kriptá jobb oldalán levő fülkékben alulról kezdve az első sorban van. Mellette Károlyi Gábor, fölötte pedig Károlyi Tibor sírfülkéje következik. Fölötte az oltár felé a most elhunyt Gróf édes anyja, szül. Zichy Karolina grófnő koporsója van elhelyezve. Az elhunyt gróf koporsóját és egy koszorút, az özvegyét rövid ima kíséretében helyezték be. Azután a fülkét befalazták az elzáró márványlappal, miközben úgy a család, mint a jelenlevő közönség a kápolnából, a templomból eltávozott. A koporsó átvételét tanúsító okmány a Szent Ferencz-rendi szerzetesek által már előzőleg kiállított és aláíratott,

Szombaton délelőtt 11 órakor a nagykárolyi templomban gyászistentisztelet volt Károlyi István gróf lelkiüdvéért. A misét a püspök ur Ó Méltósága végezte. Ott voltak a gyászoló család tagjai, özv. gróf. Károlyi Istvánné, gróf Károlyi Gyula és Melinda grófnő, gróf Károlyi László, gróf Károlyi György, özv. gróf Károlyi Viktorné, gróf Csekonics Endre és neje, valamint Falussy Árpád dr. főispánnal élén a vármegyei és városi hatóságok fejei és tisztviselői.

Károlyi István gróf temetésekor száznál több Bpestről küldött koszorunem érkezett meg a kellő időben. Ezek között volt az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt hatalmas babérkoszorúja is, amelynek gyászfátyollal bevont félméter széles nemzeti színű szalagján ez a felírás van: Az országos függetlenségi és 48-as párt — gróf Károlyi Istvánnak — örök életű felejthetetlen, hűséges tagjának. Ezt a koszorút Falussy Árpád főispán ugyis, mint a nagykárolyi függetlenségi párt díszelnöke, ünnepélyesen óhajította a sírboltban elhelyezni és ezért szombaton délután magához kérte a nagykárolyi függetlenségi párt elnökségét és azoknak élén délután négy órakor Kaplonyba ment és ott Károlyi István gróf emlékeztetéhez méltóan tolmácsolva az országos párt érzelmeit, elhelyezte a koszorút a sírboltban.

Gróf Károlyi István 1845. február 2-án született a történelmi nevezetességű Egyetem-utcai Károlyi palotában, amelyet atyja György épített újjá s 1841-ben nagy ünnepélyességgel avatták fel. Ez az óriási terület, amely 1697-ben 150 frtéért eszerélt gazdát, most milliókat ér s berendezése a boldogult György grófnak és nejének előkelő izlését dicséri.

Édesanyja Zichy Karolin grófnő volt, akit nővérével, a vértanu Batthyány Lajos gróf feleségével, Zichy Antónia grófnővel együtt, fáklyászenével tisztelte meg a pesti ifjuság s Petőfi is megénekelte őket, mint a „honnak hű leányait.“ Vörösmarty is hódolt nekik költeményben.

Kiváló szülők gyermeke volt tehát István gróf. A forrongó s nagy átalakulás előtt álló társadalomban vezérszerepet vittek ők, a nemzeti küzdelemből is kivették részüket. Gróf Károlyi György kebelbarátja volt a nagy Széchenyinek s példáját követve ő is regyevener forintot áldozott az Akadémiára.

Jelentékeny áldozatokat hozott a szabadságharcban is, amiért elfogták, porkoláb fogságot szenvedett és százötvenezer forintot fizetett az osztráknak. István gróf édes anyjáról általánosan tudva volt, hogy egyike volt a szabadságharc legkiválóbb hősnőinek,

aki Jellasichot nem bocsátotta maga elé s a vérszomjas Haynaut se engedte be lakosztályába, mikor ez az ő palotájukba furakodott s hónapokig élőködött a család nyakán.

Anyja, nővérével, gróf Batthyány Lajosnéval együtt tevékeny részt vett a Védőegyesület megalapításában s a mágnáshölgyek közül ő öltötte fel először a honi ruhát. Márczius 16-án, amikor a hazafias lelkesedéstől hevülő sokaság begyűlt a Nemzeti Színházba, az egyik páholyból kiszólt gróf Károlyi Györgyné:

— Aki már nem kapott helyet, csak jöjjön be bátran ide. Ma mind egyenlőkké lettünk.

Gróf Károlyi István az anyjától örökölte azt a demokratikus hajlamot és hazafias érzést, amelyek annyira jellemezték az egyéniségét.

István gróf ötödik fia volt szüleinek. Elsőszülöttjük Gyula, második Viktor, harmadik a házassága miatt kitagadott Gábor gróf, negyedik Tibor, a főrendiház néhai elnöke volt. Fiutestvérei mind előtte haltak meg, de életben van egyetlen nővére, Palma grófnő, Dessewffy Aurél gróf, főrendiházi elnök neje.

A Károlyi-családnak mindig jelentékeny szerepe volt a közéletben. Kézai Simon mesternél ezt olvassuk róla: „Az ötödik sereg kapitányának Kund (Könd) a neve és a Nyír körül lakott, a fiait pedig Kusidnak és Kupiánnak (Kücsüdnek és Kopjának) hívták.“ A hagyomány ezt a Kundot teszi meg a család ősvé, de elvitázhatatlan az első ős, akitől a leszármazás hézagatlan és szakadatlan a ma élő Károlyiakig: Ördög Simon volt, aki IV. Béla, V. István és Kun László királyaink idején élt, 1264 és 1288 között. A Karol, Karul név, amelyet ma Károlynak ejtünk, Róbert Károly idejében 1335-ben jelenik meg először oklevélben. A családot a dinasztiaik sorába Károlyi Sándor kuruc generális (1669—1743) emelte, aki előbb báróságot, majd grófságot szerzett.

Az egyetem-utcai palotában töltötte a kis István gróf gyermekkorának első éveit, amelyek anyai csapást hoztak szüleinek. Még nem volt három éves sem, midőn 1849. január kilencedikén fegyveres eserepárok törték be szüleinek palotájába s a vacsoránál ülő Batthyány Lajos gróft elfogták.

Alig mult három éves, mikor ismét katonák jöttek a palotába s nagybátyját, István gróft, a Károlyi huszárezred alapítóját, fogták el s kísérték az új épületbe. Egy hónap mulva ezután megkezdődött Budavár ostroma és Pest bombáztatása. Az első napokat a palotában élte át a gróf, de mikor Hentzi oly irgalmatlanul szóratta a bombákat Pestre, hogy harminékét ház lángba borult, őt és testvéreit: Gábort, Tibort és Pálmát a főthi kastélyba vitték s édes anyja csak két legnagyobb fiával, Gyulával és Viktorral maradt a palotában.

Budavár bevétele után az egész család visszatért Pestre s mikor a kormányzó bevonult a fővárosba, édesatyja négylovas hintóján jött be s a lovak remek kokárdadisztét maga az édesanyja készítette. Haynau főképp ezért fizettetett velük százötvenezer pengőt.

Jul. 19-én a palotájukat Haynau foglalta le, a kis gróf atyját aug. 11-én Csurgón elfogatta s a pesti új épületbe záratta. Aug. 16-án a császári fiskus összes ingó és ingatlan vagyonukat lefoglalta s a palotában mindent, még a pénztárt és könyvtárt is lepecsételték. A fővád az volt ellene, hogy Kossuth bevonulásakor a földre esett koszorukat

felemelgette s átnyújtotta Kossuthnak, meg hogy az ő indítványára mondta ki az akadémia, hogy üdvözölni fogja Kossuthot.

Szeptemberben a kis grófok meglátogathatták atyjukat a Neugebäudeban, amely már tömve volt politikai foglyokkal. Szept. 16-án atyjukat szabadon bocsátották, de Csurgóra bellebbezték.

Batthyány kivégzése után a vértanú özvegye és huga külföldi utlevelet kértek Lichtenstein hercegtől, aki azt izente nekik, hogy az utlevelet azonnal használják fel, mert ő csak 24 órára szavatol érte s nem szeretné, ha Haynau, vagy Susan (a hiéna főhadsegéde) kezébe kerülnének azok.

A két buba merült grófné sietett felhasználni az utlevelet. Batthyányné Svájceba, Károlyné pedig Marienbadba ment ahová Hausman dr. háziorvosa két legkisebb gyermekét, Pista grófot és Palma grófnőt is utána vitte.

Haynau keze azouban ide is elért, titkos rendőrök vették körül a grófnőt, akik minden lépését megfigyelték. Sőt még a hiéna közvetve azt is tudtára adta, hogy mig engedélyt nem kér tőle, addig nem is jöhet haza.

A grófnő azonban nem volt hajlandó a sátán előtt megalázni magát s gyermekeivel együtt Svájceba ment a nővéréhez. Évek mulva hazatérve, palotája a nagy hazafiak találkozó helye volt; itt kezdte meg Deák Ferencz a nemzeti ajándék gyűjtését a Vörösmarty-árvák javára, itt mentette meg atyja a Nemzeti Színházat a tönkrejutástól, itt érte meg Pista gróf atyjának m. kir. főudvarmesterré való kinevezését, itt fogadta angol trónörökös barátját 1881 május 15-én; itt jelent meg bátyjának Gyula grófnak bálján 1883 jan. 10-én a király oldulán József főherceggel s a Kóburg hercegi párral.

Tanulmányait otthon végezte. Sokáig élt édes anyjával Genfben, aztán Firenzébe költözött a család, ahol a nagy honleány szalonja találkozó helye volt az emigránsoknak. Ott futottak össze a nemzeti aspirációk számai, amelyek egy nagy családdá fűzték mindazokat, akik Kossuthtól s a nagy külpolitika kedvező alakulásától várták a nemzet felszabadítását.

Pista gróf, amikor 1866-ban két tűz közé jutott Ausztria, elérkezettnek látta az időt a haza felszabadítására. Ő és Tibor bátyja a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel sietett a Klapka-légióba, a melyet Csáky Viktor gróf és Komáromy György toboroztak Bismarck engedélyével az elfogott és átszökött magyar katonákból, 48-as honvédekből és önként jelentkezőkből.

Károlyi István gróf és bátyja huszárhadnagyok lettek és Pista gróf segédtisztje Klapkának.

A porosz-osztrák fegyverszünet megkötése után, amikor a légió feloszlott, őt és bátyját, Tibort bizták meg az azzal, hogy a légió hazakivánczó tagjait a határra szállítsák. A határon mind a kettőjüket elfogták s a Hotel Daunba internálták és csak Bismarck közbelépése mentette meg őket attól, hogy haditörvényszék elé ne kerüljenek.

A következő évben létrejött a kiegyezés, Pista gróf hazajött, nőül vette a gyönyörű, szellemes és dús gazdag Csekouics Margit grófnőt s ettől fogva vezető szerepet játszott a főúri társaságban.

1867-ben átvette a nagykárolyi uradalmat s tevékenyen kezdett szerepelni a fővárosi társasélet mozgalmában is. Nagy vagyona, lovagias gondolkozása, nyílt, szókimondó természetű, szigru erkölcsi felfogása, gavalléros-

sága a Nemzeti Kaszinó első tekintélyévé avatta.

Utóbb gróf Károlyi István egy időre visszavonult nagykárolyi birokára s a vármegyei közéletben is tevékenyen kezdett működni. Mindvégig vezető szerepe volt ezután a vármegye társadalmi és politikai életében: a közgyűléseken számos indítványt tett a nemzeti ügy érdekében. Szatmárvármegyében nagy volt a népszerűsége. Általában csak Károlyi Pistának nevezték. Szatmárban és országsszerte nagy volt a tekintélye mint a „legelső magyar gavallér“-nak. A Nemzeti Lovarda elnöke, a Nemzeti Kaszinónak jó ideig igazgatója volt. Több ízben ünnepi beszédet mondott a Széchenyi lakomákon. Diszelnöke volt a Charitas fővárosi jótékony-egyletnek. 1897 szept. 12-én Szakoleán, mint a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület elnöke, az egyesület közgyűlésén tartott elnöki beszédében erős kritikát gyakorolt a Bánffy-kormány politikája felől. 1887-ben a nagykárolyi kerületben pártonkívüli programmal képviselővé választott. Az 1892-iki általános választások alkalmával ugyanott választott meg és ekkor a szabadelvűpárthoz esatlakozott; később pártonkívüli lett és mint ilyen, 1896-ban újra megválasztott a nagykárolyi kerületben. Az 1901-iki választások alkalmával nem lépett fel, az 1904 november 19-iki események miatt a függetlenségi párthoz esatlakozott és 1905-ben, majd 1906-ban Nagykárolyban egyhangulag megválasztották.

A házban ritkán szólalt fel, de felszólalásának mindig nagy súlya volt. Érdekes, hogy milyen híressé vált annak idején egy még el nem mondott beszéde is. A politikában is mindig a legmesszebbmenő korrektséget követelte s ebben az irányban működött a pártkörben is.

Nagyuri modorával és ritka gavallérságával a vele egykorú Edvárd angol király barátságát is megnyerte. Károly Pista a királylyal még mint walesi herezeggel sokat volt együtt; így Pesten a Nemzeti Kaszinóban is, Edvárd király azóta is mindig érdeklődött a gróf iránt, akit sokszor tüntetett ki sajátkezü levelével. De nemesak az angol királyhoz fűzte őt igen bizalmas és sirig tartó barátság, hanem Rudolf trónörököshöz is, aki többször meglátogatta s akivel gyakran vadásztak együtt Görgényben, a borgói havasok közt s Nagy-Károly vidékén.

Fényes napokat látott a nagykárolyi kastély 1884. okt. 10—12-én, amikor a grófot a trónörökös pár tisztelte meg látogatásával. A görgényi vadásatról jöttek. Károlyi István gróf nagyszerű fogadtatást rendezett számukra. A pályaház előtt remek diadalkapu, a városban Zászlóerdő. A gróf kedvelt cigányát, Berkes Lajost hozatta le, ennek zenekara a Rákóczi-indulóval fogadta a trónörökös párt, akiket elsőnek a házigazda üdvözölt.

„Nagyon örvendek, — válaszolta Rudolf trónörökös, — hogy Károlyi István gróf szíves meghívása következtében szerencsés vagyok szeretett hazám e vidékét is megismerhetni.“

Kisérétében voltak Bombelles gróf főudvarmester, Pállffy Mária grófnő udvarhölgy, Emich báró udvari tanácsos és Lányi udvari orvos.

A trónörökös pár diadalmenetben vonult be a kastélyba, ahol Károlyi István grófnő fogadta a magas vendégeket.

Másnap a trónörökös a házigazdával s a meghívott főurakkal vadászkirándulást tett s a gazdag zsákmányt, amelyben 58 őz, 28

őzbak és 24 vaddisznó is volt, a lovárdában állították ki. A bucsuebéden olyan hazafias szellemű felköszöntőt mondott Károlyi Pista, amely ragyogóan tükrözte vissza az ő erős nemzeti érzését.

— Legyen fenséged — mondta többek közt — az összekötő kapocs a király és nemzet közt és a nemzet boldogságával fokozódjék a fenséged boldogsága is. E boldogság közepette éljen fenségedben folyton egy tántoríthatatlan meggyőződés és ez az legyen, hogy a magyar él a királyi házért és hogy míg karjaink el nem száradnak, mi és utána fiaink készek leszünk és lesznek megvédeni a dinasztia érdekeit, a trón jogát és az imádott hazát.

A trónörökös így válaszolt:

— Nagyon köszönöm, hogy Nagykarolyban oly szép napokat tölthettem. Poharam emelem Margit grófnéira és az én kedves barátom, gróf Károlyi Istvánra. Köszönöm, éljenek.

Ahol 178 évvel ezelőtt Rákóczi kezelt báró Károlyi Sándorral a hazáért, ott most a dinasztia trónjának várományosa köszöntötte a kurucz generális dédunokáját.

1889. január 30-án Rudolf trónörökös halála napján a gróf éppen Bécs felé utazott, hogy a trónörökös meghívására vele vadászni menjen.

Marcheggban az osztrák vasúti kalauztól tudta meg a gyászhirot, mely valósággal lesújtotta. A trónörökös magyar érzésének ő volt legbuzgóbb élesztgetője, ő kedveltette meg Rudolfal a magyar zenét a Nemzeti Kaszinóban, ahol nem egy vidám estét töltöttek együtt. Barátságuk jeléül több apróbb emléktárgyat cseréltek egymással. Mikor a trónörökös meghalt, az udvar visszaszármaztatta Károlynak a tőle eredő emléktárgyat.

A gróf. külföldi tartózkodása közben rendkívül kifejlett finom izlése és műérzéke valamint a kegyelet érzése is a mult idők nagy emlékei és szentelt hagyományai iránt. Bizonyosága ennek az a kegyelet, amelyet a nagykárolyi várkastélyban levő Rákóczi-szoba iránt tanusított, amelyben mai napig minden úgy van, mint akkor volt, midőn II. Rákóczi fejedelem lakott benne.

Károlyi József, majd Antal grófok csaknem újjáépítették ezt a nagyszerű várkastélyt, s csupán néhány falat hagytak meg a régi várszerű épületből, köztük azt a szobát, ahol Rákóczi aludt.

E kastélynak 1861-ig volt még egy másik nevezetessége is: a Kölesey-szoba. Szatmármegye rendei a grófi család eme hü barátjának arezképét még 1838-ban megfestették, de a pecsovics többség nem engedte elhelyezni a vármegye székházában.

Pista gróf édes atyja tehát a saját kastélyában helyeztette el. Itt függött a Himnusz halhatatlan költőjének az arezképe 1861-ig, amikor Károlyi György gróf rövid főispánsága idején nagy ünnepélyességgel vitték át a megyeház disztermébe.

A költő iránti kegyeletét fokozott mértékben örökölte édes atyjától Pista gróf, aki a kastélya előtti parkban nagyobbrészt a maga költségén érez-szobrot állíttatott a nagy költőnek.

*

Károlyi István gróf őseinek régi fészke, Nagy-Károly fejlődése iránt mindig a legnagyobb érdeklődést és áldozatkészséget tanusította. Nemesak a maga kastélyát építette újjá 1894—96-ban, hanem a város szépítéséhez és rendezéséhez, kulturális intézményeinek fejlesztéséhez is bőkezűen hozzájárult.

A teljesen megújított r. kath. templom, a kegyesrendi ház, a főgimnázium s a többi iskolaépületek is tanúságot tesznek az ő békés fejlődéséről. Legutóbb a nagykárolyi Kossuth-szobor alapjához is kétezer koronával járult. Nagy-Károly varosa végtelen szeretettel ragaszkodott hozzá, mert hiszen rohamos fejlődését elsősorban neki köszönhetette. Három ízben választotta meg képviselővé, legutóbb függetlenségi programmal.

H I R E K.

Nagykárolyi mandátum. A nagykárolyi függetlenségi és 48-as párt vezető férfiai vasárnap délután bizalmas értekezletet tartottak, amelyen a *Károlyi* István halálával megüresedett mandátumra való jelölés is szóba került. A párt elhatározta, hogy *Károlyi* Gyula gróf aradi főispánnak fogja a jelöltséget felajánlani. Az értekezlet ezen határozatát *Falussy* főispán hozza a gróf tudomására. Általános a hír, hogy a gróf a jelöltséget el fogja fogadni. Ez esetben a többi pártok nem állítanak jelöltet. A néppárt, amennyiben a *Károlyi* grófok közül senki se volna hajlandó a jelöltséget elfogadni, *N. Szabó* Albert dr. ügyvédet jelölné.

Uj ezredparancsnok. Ő felsége a király *Telehúzy* János munkácsi 11. honvédszolgálatbeli ezredest, ki fiatalabb korában mint tisztt városunkban is éveken keresztül állomásozott, a székesfehérvári 17. honvédszolgálatbeli ezred parancsnokának nevezte ki.

Autonomiai választás. Báró *Vécsey* József elhunytá folytán a szatmár-máramarosi választókerületben szükségessé vált új autonomiai képviselőt választani. A választást ennek következtében a hercegprímás elrendelte, ami folyó hó 31-ig lesz megejtendő.

Áthelyezett tanár. A vallás és közoktatási miniszter *Köszegi* László helybeli kir. kath. főgimnáziumi tanárt a fumei állami főgimnáziumhoz helyezte át. *Köszeginek* régi vágya teljesült ezáltal, mert az olasz nyelv elsajátítása végett csak nemrég volt szabadságon, most tehát alkalma nyílt eddig szerzett ismereteit a gyakorlatban értékesíteni. *Köszegivel* főgimnáziumunk egy igen jeles tanárt veszít el. A helybeli kir. kath. főgimnáziumhoz *Veszprémi* Dezső csiksomlyói kath. főgimnáziumi tanár helyeztetett át.

Uj főesperes. A király a munkácsi gör. szert. kath. egyházmegyében megüresedett káptalanon kívüli ungmegyei főesperes-ségre *Hadzsega* Bazil dr. szentszéki ülnököt és Ungvár városi gör. szert. kath. lelkészt nevezte ki.

Hymen. *Lengyel* Béla farkasasói tanító jegyet váltott Csáky Irmával Somogy-Kéthyen, — *Kovács* András helybeli kovácsmester a napokban esküdt örök hűséget Lázárban *Kopis* Márczellának. — *Bottyan* Lajos dobrácsapáti ref. tanító jegyet váltott özv. *Nagy* Dezdőné leányával, Irmával Nagyban. — *Villan* Lajos szatmári lakos jegyet váltott *Steiger* Anna okl. tanítónővel. — *Földényi* Mihály es. és kir. főhadnagy tegnapi délelőtt esküdt örök hűséget *Okolicsányi* Ida kisasszonynak. Az esküvő a székesegyházban ment végbe, s az esketést *Schubert* Géza nagyboeszkői plébános végezte, a ki szép beszédet intézett a fiatal párhoz. — *Esze* Kornél gyógyszerész, *Telehúzy* János m. kir. honvédezt nevelt fia feleségül vette *Kaminszky* Margit kisasszonyt Munkácsen. — *Krúszlyi* Barna ó-radnai tb. szolgabíró, szombaton tartotta esküvőjét *Kótai* Mariskával, *Kótai* Lajos is-

kolai igazgató leányával. — *Kiss* Miklós szintársulatunk volt hős szerelmese pár nappal ezelőtt tartotta esküvőjét *Pap* Tusival, szintén társulatunk volt naiva színésznőjével. — *Kundt* József m. kir. honvéd százados eljegyezte *Miklusovszky* Antal városi törvényhatósági bizottsági tag leányát Ilonát. — *Berger* József a helybeli felső kereskedelmi iskola tanára eljegyezte *Weisz* Aranka kisasszonyt, Nagyállóból. — *Rubinszki* Ferenc helybeli asztalos iparos eljegyezte *Winkler* Mihály polgártársunk leányát Lujzát.

Bucsuestély. A Budapestre áthelyezett dr. *Fodor* Gyula kir. kath. főgimn. tanár tiszteletére a mult esütörtökön este nagyszabású bucsuéstélyt rendeztek a kath. kaszinóban tisztelői és barátai. Itt nyilatkozott meg a maga valódi nagyságában az a népszerűség és nagybecsülés, melynek *Fodor* Gyula városunk társadalmában örvendett. Száznál többen ülték körül a hosszú asztalokat, s a bensőségteljes felköszöntők árja valóságos ünneppé avatta e napot a távozóra és tisztelőire egyaránt. Az első felköszöntőt *Zahoránszky* István, a kath. kaszinó elnöke mondotta a távozóra, ki ezen egyesület felvirágoztatása körül mint alelnök évek hosszú során keresztül igen tevékenyen működött. *Ratkovszki* Pál igazgató a főgimnázium, *Bodnár* Gáspár az irodalmi kör, *Bakcsy* Gergely a Kölesey-kör, *Uray* Géza a társadalom és Nőegylet, *Fásztus* Elek a kartársak nevében éltették a távozó tanárt, felköszöntőt mondott még dr. *Irinyi* Tamás és dr. *Ratkovszki* Soma. dr. *Kelemen* Samu orsz. képviselő a távozót mint régi barátját éltette, dr. *Fejes* István jóízű humorral *Fodorra* és nejeire mondott felköszöntőt, *Dunay* Sándor alelnök a vendégekért üritett poharat, *Fodor* Gyula meghatottan választott az elhangzott felköszöntőkre, Isten áldását kérte a városra és barátaira.

Erdőmesteri kinevezés. A földművelésügyi miniszter *Orosz* Antal erdőmesteri címmel és jeleggel felruházott főerdészt, városunk fiát, Kolozsvár állomás helyének megtartása mellett, erdőmesterré nevezte ki.

Megürült tanári állás. *Reiser* György dr. nyugalomba vonulása folytán a helybeli kir. kath. főgimnáziumnál megüresedett a hittanári állás. A püspök ur Ő Méltósága legközelebbi körlevelében már meg is hirdette reá a pályázatot, felhíván az egyházmegye papjai közül azokat, kik középiskolákban a hittanításra képesítve vannak és a hittanári állást elnyerni óhajtják, hogy a pályázati kérvényeiket folyó hó 10-ig terjesszék be.

Gyászhir. *Frank* József törvényszéki irodatiszt 40 éves korában városunkban elhalt — *Angyalosi* József építőmester agyszélhűdés következtében városunkban elhalt. — *Horráth* Görgy nyug. járásbíró, a mátészalkai járásbíró volt vezetője e hó 4-én Mátészalkán életének 54-ik, házasságának 29-ik évében elhunyt. Temetése 5-én volt nagy részvét mellett.

Áthelyezett vasutas. *Gopcsa* Gerő vasuti pénztárnok Zilahról vezető tiszti minőségben Máramarosszigetre helyeztetett át.

Templom-alapkö-szentelés. A debreczeni gör. kath. egyháztanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a jövő hó 11-én, munkálatban levő új templomának alapkövét, szép ünnepély keretében megszenteli, mely alkalommal a róm. kath. templomban délelőtt ünnepi nagymise tartatik, utána pedig a hívek körmenetben kivonulnak az építés alatt álló templomhoz, hol a papság szertartások keretében a templom alapkövét

megáldja és megszenteli. Ez alkalommal Ungvárról, Hajdudarogról számosan vesznek részt a papság köréből a lélekemelő egyházi ünnepélyen.

Uj szerkesztő. A Nagykarolyban hetenkint kétszer megjelenő „Szatmárvármegye“ c. politikai és társadalmi lap szerkesztését július hó 31-től — *Kovács* Dezső dr. eddigi fel. szerkesztő visszavonulása folytán — *Schröder* Béla vette át, mint felelős szerkesztő.

Zászlóavatás. Vasárnap délelőtt avatták fel a szatmári asztalos-iparosok díszes nemzetiszínű zászlójukat. Az ünnepségen Szatmár város egész társadalmá részvett. A zászlóanyai tisztet *Vajay* Károly dr-né, Szatmár város polgármesterének neje töltötte be. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi minisztert *Falussy* Árpád dr főispán képviselte. A főispánt, ki délelőtt érkezett Nagykarolyból, a pályaudvaron nagy küldöttség fogadta és üdvözölte. Az ünnepélyen jelen volt a város egész intelligenciája. Az ünnepi beszédet *Kelemen* Samu orsz. képviselő tartotta, akinek beszéde nagy hatást tett a jelenvoltagekra. Este a Kossuth-kertben táncmulatság és tűzijáték rekesztette be az ünnepélyt.

Földrengés Beregben. A pénteki napilapok a következő szenzációs hírt közlik Beregből: Munkácsról vett értesülés szerint Beregkiszalacson hétfőn este 9—10 óra között erős földrengést érzett a lakosság. A földrengés az éjjeli órákban megismétlődött. A lakosságot oly nagy félelem szállotta meg, hogy egész éjjel az utcákon tartózkodott. — Vajjon nem kánikulai kacsa-e ez?

A dzsiu dzsicsu Szatmáron. *Wladimir* K. orosz dirkozó mester ajánlatot tett a főkapitányi hivatalnak, hogy az általa feltalált önvédelmi fogásokra, melyre már az ország nagyobb városainak rendőrlégénységét betanította, az itteni rendőrséget kioktatja. Dr *Csomay* Aladár helyettes főkapitány miután meggyőződést szerzett arról, hogy a mester állítása és a dzsiu dzsicsu nem szemfényvesztés, hanem a modern rendőrhathóságoknak feltétlenül szükséges és kívánatos s különösen ott, ahol a fegyveres erő mellőzendő pl. népiünnepélyek, multságok, orpheum és színházelőadások avagy népesebb összejöveteleknél, a hová inspekciós szolgálatokra kirendeltetnek, önvédelmi és a fegyverhasználatot teljesen feleslegessé tevő eszköze, előterjesztést tett a tanácsnak, hogy *Wladimir* bizassék meg 25—30 egyénnek a rendőrtisztikar, rendőrlégénység és hivatásos tüzoltók közül leendő betanítására. A tanács pénteki ülésén a helyettes főkapitány előterjesztésének helyt adott és a mestert a kioktatással megbizta.

Cabarett a Pannóniában. Szombaton és vasárnap este kabarettelőadásokat tartott a Pannónia szálloda éttermében *Szentes* Jánosnak, a szatmári színház régi kedvelt komikusának társulata. Az ügyesen összeállított műsorszámok mindegyik estén élvezetet szereztek a szép számmal megjelent közönségnek.

Főlhívás. A fehérgyarmati róm. kath. esperesi kerület papságának f. évi tavaszi gyűlésén *Vanyek* Ferencz elnöklő esperes-plébános a kegyelet és hála szép szavaival idézi föl elődjének, a kerület volt esperesének, *Gáspárdy* Rudolfnak emlékét. Hogy ki volt *Gáspárdy* Rudolf . . . Jól tudják volt tanítványai, hivi és nagyszámu tisztelői, barátai. Kiváló papi és egyéni tulajdonságai széles

körben ismertté, tiszteltté és kedvelté tették őt. Paptársai pedig hozzá — mint őszinte jóakaratu barátjukhoz, szerető testvérükhöz ragaszkodtak. A kerület ügyeit sok éven át ritka tapintattal, bölcsességgel és szeretettel vezette. Indítványozza elnöklő esperes, rójjale a kerület háláját szeretett volt esperese iránt a fehérgyarmati temetőben egy siremlék föllállításával. Az ügyet a kerület papsága kezdeményezi ugyan, fölszólíttatnak azonban a megboldogultnak volt tanítványai és tisztelői is, hogy az eszme megvalósítását pártolják. Adományok a fehérgyarmati esperesi hivatalhoz, vagy a „Heti Szemle“ szerkesztőségéhez küldendő s ott fognak a beérkezett adományok nyugtáztatni. Adományoztak: Vanyek Ferencz 10 kor., Fejér Gusztáv 10 kor., Schmelz Lajos 10 kor., Vadász Kálmán 10 kor., Kursinszky Zsigmond 4 kor., Irsik Lajos 2 kor.

Tűz volt szombaton éjjel Fehérgyarmaton. Tőkei Gyula háza gyült ki és le is égett. A tűz gondatlanságból keletkezett. Szerencse, hogy tovaterjedését meggátolták.

Meghívó. Színerváralja nagyközség hazafias közönsége dicső fejedelmünk II. Rákóczi Ferencz emlékére készített zászlóját Mándy Zoltánné szül. Sveiczler Alexádrin urasszony, zászlóánya védnöksége alatt augusztus hó 18-án (vasárnap) ünnepélyesen felavatja. A felavatási ünnepélyre s az ezt követő hangversennyel egybekötött tánevigalomra a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

Büntetés elől — Amerikába. Hír adtunk a minap arról, hogy a bíróság Rapaport Herman és Gottermán József voloci lakosokat kivándorlás közvetítése miatt két-két napifogságra 600—600 korona büntetésre ítélte. A megfellebezett ítéletet s felsőbb bíróságok most jóváhagyták, azonban csak az egyik deliquensen lehetett végrehajtani, mert Rapaport Amerikába szökött.

Kaland a sóbányában. A rónaszéki Apaffy sóbányába, melyben mintegy 91 méteres mély víz van, vasárnap délután egy negyven tagú kiránduló társaság ment le. A társaság tagja legnagyobb részt Szlatinafüred fürdővendégei és máramarosszigetiek voltak. A bányában, hová lépcsőkön lehet lejutni, száz méternyi mélységben már elérhető a víz. A harangalaku bányát tutajon szokták körüljárni s a tutajra mintegy tizenkét egyént engednek. A kiránduló társaság mind a negyven tagja ráment a tutajra, minek következtében az a felszállótól való öt-hat méternyi eltávolodás után a tulterheléstől súlyedni kezdett. Már térdig voltak a tutajon levők a sós vízben, mire megrémülve sikoltozni kezdtek, különösen a nők, a kik tul számban voltak, kiknek egy része a férfiakba kapaszkodott, míg másik része elájult. Dula-kodás közben többen a vízbe estek. Lengyel László 17 éves gimnazista és Bányász Imre, a máramarosszigeti gyalogezred egyik katonája a 92 méteres vízbe ugrottak, hogy uszva meneküljenek. A tulterhertől szabaduló tutaj erre emelkedni kezdett, mire a már kiuszott Bányász a felszállótól kötelet dobott a tutajra, melynek segítségével a partra huzta azt. A nagy ijedtségtől elájultakat egyenkint hordták fel a bányából. Emberéletben nem esett kár.

Uj gyártelep Beregben. A Medence község határában található kitünő agyag kihasználására, egy részvénytársaság a községben tűzálló téglá és fedéleserép gyártására teljesen modern berendezésű gyártelep létesítésén fáradozik. A gyártelep — mint halljuk — legközelebb megkezdni működését, s a

beregszász—dolhai vasut kiépítése annak virágzását bizonyára előmozdítja. A részvénytársaság élén Buttyán Gyula birtokos, Ferency Gyula gyógyszerész és Hossey Elek gk. lelkes állanak.

Kóbor cigányok ellen. A legutóbbi hetek borzalmas rablóeseményei arra bírták az igazságügyminisztert, hogy a kóbor cigányok ellenőrzésére és szemmel tartására alkalmas intézkedéseket tegyen. Az elmúlt napokban utasította a törvényhatóságok vezetőit, a csendőrszakaszokat és a határszéli rendőrpáncsnokságot, hogy fokozottabb figyelemmel ellenőriztessék a kóbor cigányokat s velük szemben a legnagyobb eréllyel járjanak el. Az egyes esetekre nézve pedig a nyomozás könnyebbítése végett elrendelte, hogy a nyomozó hatóságok kezei közé került kóborcigányok személyazonosságának megállapíthatása végett ujjlenyomatokat készítsenek.

Érdekes miniszteri döntvény. Nagykároly város hatósága eddig szigorúan megkövetelte a háztulajdonosoktól, hogy a házaik előtt elvonuló utcai árkokból a gypet kivágassák és az árkokat egyébként is állandóan tisztán tartassák. Akik ezt nem tették, azokat minden egyes esetben megbírságotlák. Szokolovszky Lajos vármegyei árvaszéki nyilván tartó egy erre vonatkozó hatósági meghagyás ellen fellebbezéssel élt, amiből kifolyólag a belügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg megállapította, hogy az árkok tisztántartása kizárólag a város kötelessége. A takarítással felmerült költségek a közmunkaadó alapból fedezendők.

Hamis ezüst pénz. A kereskedelmi miniszter rendeletileg tudatja a posta- és táviró hivatalokkal, hogy újabban ismét több hamis ezüst pénz kerül forgalomba. A hamisítványok többnyire ón-, cizink- és antimon keverékből készülnek súlyokról, rossz csengésükről, valamint veretük elmosódottságáról ismerhetők fel. A miniszter felhívja a hivatalokat, hogy az ezüst pénzt elfogadásakor kellő óvatossággal járjanak el.

Hirdetmény. Miatán a f. évi 1907. harmadik negyed második havába léptünk, mindenki az 1883. évi 44. t.-ez. 55. §-a értelmében felhivatik, miszerint úgy az állami, mint a községi adó és utadójának harmagik negyed részét folyó évi augusztus hó 15-ig a városi pénztárba annál is inkább fizesse be, mivel ezen időn tul a folyó évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és szeptember első napjától a hivatolt törvsny 56. §-a szerint a végrehajtási eljárás fog ajkalmaztatni. Együttal értesítettik a t. közönség, hogy úgy az állami mint a községi adóhátralékokat, valamint az utadó, iparkamarai illeték, hadmentességi díj, jog és bélyegilleték, ipartanodai tandíj, illeték, egyenérték, mügyalogjárda, kereskedelmi is iskolai tandíj, betegápolási adó, villany, vagy bárminéven nevezendő hátralékokat 8 nap alatt inkább fizesse be, mivel ezen idő eltelte után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás utján fogja behajtani. Szatmár-Németi, 1907. augusztus 1. Dr. Vajay Károly, polgármester.

Az iskolai évad közeledtével olvasóink b. flgyelmébe ajánljuk Weisz Izsák „Fehér ház“ alatti Antiquár könyvkereskedését, a hol mindenféle **tankönyvek használt állapotban** igen kedvezményes árban szerezhetők be.

A kávé olcsóbb lett. Arról legjobbat meggyőződhetünk Szatmár piacznán a Pannónia mellett. Néhma kávé-kereskedőnél. 3 kilós postai cs. kuba kávé 3 frt. 65 kr. bérmentve utánvétellel küld NÉHMA LAJOS JÓZSEF

kávé behozatala tea, rum, és cukorka áruház Szatmáron, Deák-tér.

Uj cég. Greguss és Chrapári cég alatt Deák-tér 2. sz. a. uj üveg, porcellán és lámpaáru üzlet nyílt.

Használt tankönyveket legmagasabb árban vásárol Huszár Aladár könyvkereskedő.

Éladó a szatmári középhegy 38 házszám alatt egy 5 méter hosszú, 5 méter széles tölgy alapra épített, befestett faredőnyvel ellátott „uj lúgas“. Értekezhetni: NOVÁK LAJOS Vörösmarthy-utca 4-ik házszám.

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

A közönség köréből.*)

„A buta sváb.“

Eddig eszedes szemlélője voltam azon mesterkedésnek, mely Csanálos lakosságának békéjét feldulta. Ezalatt meggyőződtem arról, hogy a konkolyhintés magvai a jegyzői irodából kerülnek ki. Midőn odáig jutott a dolog, hogy veszendőbe megy hirnevünk, pellengetre állítva becsületünk, veszélyeztetve polgári szabadságunk és megfertőzött közállapotaink: akkor tovább nem hallgathatok. Lássunk tisztán!

Az éremnek mindig két oldala van. Egyiket jegyző uram immár elég bőven ismertette meg a világgal, természetesen körültekintő igyekezettel nyomta reá saját vonásait. Hogy azonban a világ helyesen ismerje meg az egész érmet, lássuk a másik oldalát is. De jegyző uramnak fő elve az ütés és ebbeli kedvtöltésében mégcsak mérésékelní sem lehet, annál kevésbbé feltartóztatni, azért nemcsak a jogos, de a kényszerített önvédelem céljából is kénytelenek vagyunk mi is — (a nép bangulatát tolmácsolom) — a bothoz, annak másik végéhez folyamodni.

A csanálosiak a megyének egyik legrosszabb népe. Ez az egyik szélnek eresztett koholmány. Szelek szárnyain mi hozzánk is eljutott. — Itt ráismerünk a jegyző művére. Igen jellemző különben.

— Befeketitem ellenfeletem, hogy a magam szennyesét — mosogathassam. —

Ő itt él, itt eszi kenyérét, itt van családi fészke; ez a nép véllasztotta meg őt (vakarja is fejét!) ezen nép közt van működési tere, ezért a népért van (kellene lennie) — és ő mit tesz?!

„Üt, a kit s a hol lehet, hadd fizessen a buta sváb.“ — Igy ???!

Igen, ő üt! S a sok ütésnek elvégre is nyoma van. És fizet „a buta sváb.“ Fizet hirnevével, becsületével, egyetértéssel, a falu békéjével, fizet sokszor perrel, uttal, idővel — Isten tudja mivel, mert jegyző uramnak tetszik, hogy „hadd fizessen“.

És ő üt rendületlenül. Jelent jobbra, jelent balra, csakhogy üthessen. A sok jelentés és pörösködés szaporultával azonképp fogy a nép becsülete, hire ott bent a megye urainál. Ezért vagyunk mi a legrosszabb nép! Az ám!

Az éremnek ezen oldalát, vagyis a mi közös ügyeinknek reánk, a népre eső mi-kéntségeit felszínre hoztuk s a tárgyat napirinden tartjuk, hadd lássuk a világ színe előtt: agyon lehet-e ütni az igazságot?!

A mi türelmünknek egy (-szer), a botnak két vége van, jegyző uram. Idáig jutatta ön a dolgot, most eheti a főztjét.

Czudar.

*) E rovat alatt közlöttekért nem felelős a Szerk.

Vendéglő átvétel.

Van szerencsénk értesíteni Szatmár és vidéke mélyen tisztelt közönségét, hogy **folyó évi augusztus hó 1-én** a multban kitűnő hirnévnek örvendett

Károlyi-ház vendéglőt és szállodát átvettük.

Minden ügyekezettünk odairányul, hogy mélyen tisztelt vendégeinket kifogástalan és kellemes ellátásban részesíthessük.

Kiváló tisztelettel

Inglük Pál és Tsa
bérnök.

Szolid munka! ————— Pontos kiszolgálás!

100.000

lábat tesz tönkre a szűk cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog 169-26-6 izlése szerint cipőt

VALEK JÁNOS

czipész mesternél

SZATMÁRON

(Bölönyi-ház) Széchenyi-u. 7.

a püspöki palotával szemben.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem e város és vidéke mélyen tisztelt közönségét, hogy **Szatmáron, Deák-tér 6. sz.** házban, saját vezetésem alatt

elektrotechnikai és villanszerelő üzletet

nyitottam. — Raktáron tartok **izzólámpákat, ivólámpákat** s minden e szakban szükséges cikkekkel.

Több fővárosi ezégnék bizománya lévén, minden nagyobb számbú dolgot, u. m. **motorokat** és **villamvilági ási berendezéseket** a legjutányosabban szállíthatok.

Izzólámpákat versenyen kívüli áron darabonként **60 fillérért árusítok** és minden kiégett körtét 6 fillérért visszaveszek.

Továbbá elvállalok **villancsengők bevezetését** is igen jutányos árak mellett.

Kivánatra vidékre is leutazom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradtam

mély tisztelettel

Schwartz Lajos.

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszemser.

Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrűi

1 darab 20 fill. 6 drb. 1 K postán, 20 fill. portó.

Kapható a birodalom minden gyógyszer-tárában valamint orvosság- és drogériákban stb.

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséggel tudatni, hogy Szatmár városában eddig fenállott és Léway György által vezetett

szállítási és bizományi ügynökséget

átvettem s így eszközök költöztetéseket és mindennemű anyagnak a vasúthoz ki- vagy beszállítását, valamint helyben épület-anyag kihordatását.

Felkérem a mélyen tisztelt közönséget szives pártfogásában részesítésére annál is inkább, mivel minden vállalatomat a legpontosabban, eddig el nem ért olesó árban teljesítendem.

Értesítés Uhlmann Testvérek üzletében is adható fel.

Kiváló tisztelettel vagyok

264

Eszláry Endre

Teleky-utca 40. — Távbeszélő sz. 139.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MESZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL

SZATMÁR, Széchenyi-utca sarkán.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Kolibász árak.		Füstölt árak.	
frt	kr	frt	kr	frt	kr
1 ko. Marha-hus pocsénye	76	1 ko. Szalámi	2	1 ko. Sonka páczolt	120
Marhahus lovesnek	72	" " füst. magy. kolb.	90	1 ko. debreczeni páros	90
" " Sertés	76			" " Lengyel kolbász	80
" " Borju " tejes	96			" " Sonka kolbász	80
" " Bárány " "	—			" " krakói " "	80
" " Juh " "	—			" " Krinolin " "	80
" " Friss hár olvasztani	80			" " Parizer " "	80
" " szalona " "	80			" " Máj. sajt. " "	80
" " " " bőr nélkül	80			" " Disznófej sajt. " "	74
" " Friss kolbász bors	80			100 pár Virsli tormás	5
" " fok. czitr. " "	80			100 pár frankfurti	8
" " Friss zsir " "	88			100 drb. Salvaladé	5

Tisztelettel: **Bölönyi László.**

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az **összes rovarokat gyorsan és alaposan** kipusztítja; üvegben —30. —60. 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

esakis **Poloskák** ellen üvegekben —40. —80. 1.20. 2.60, és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tigram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a **„TIRGRAM“** névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

és szájviz.

Értesítés.

Fogorvosi műtermemet

és lakásomat m. évi november hó 1. én özv. Vajtóné urnó Rákóczy-utcai 24. számú földszintes házába helyeztem át.

E ház a „Törvényszék“, a vasuti megállóhely mellett, a központi állami elemi iskola tőszomszédságában van.

Készítek **egyes fogakat, teljes fogsorokat, kaucsuk és arany alapon, kivánatra szájpád nélkül is. Arany fogkoronát, gyökér (csapos) fogat. Arany, porcellán, platin és cement tömést.**

Fog- és gyökékhuzás a legujabban feltalált szerekkel **teljesen fájdalom nélkül.** Rendelek d. e. 8-tól, d. u. 5-ig

Albisi **BAKCSY DOMOKOS,**
193. orvos-fogorvos.

és szájviz.

Dr. MÁLNAI MIHÁLYNÉ

felsőbb leány tan- és nevelőintézete

Budapest, VI. Teréz-körút 39. sz., I. em.

12 év óta fennálló iskola és internátus bejáró félig és egészen bennlakó növendékek számára. 4 elemi, 4 polgári, 3 továbbképző tanfolyam. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Gondos családias nevelés. Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tanerők. Bennlakó francia és angol nevelőnők. Bővebb felvilágosítást ad

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az alábbi elsőrangú czegeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel van szerencsém a m. t. közönséget értesíteni, hogy

óra, ékszer és látszerész

üzletemet a piaczi nagytemplommal szembe levő oldalra, Lossonezy-féle házba helyeztem át. Az arany, ezüst ékszereket, valamint látszerészeti cikkeket ezután is a legolcsóbb árban s elsőrendű minőségben árusítom. Orajavitásokat modern gépeim segítségével a legteljesebb jótállással vállalom.

Néhma Ferencz órás és ékszerész
SZATMÁR, Deák-tér 20.

Ugyanott egy üzleti berendezés olcsó áron eladó.

SZATMÁRI BAZÁR.

BLATNITZKY ISTVÁN

Kazinczy-utca 10. szám, a kir. kath. főgimn. mellett.

Figyelmeztetés!

Szatmár és vidéke nagyrabecsült vevőközönségének felhívom b. figyelmét a napokban érkezett rendkívül esinos és tartós, modern stílu **majolika- és porcellán-kályhámra**, melyekkel a legkényesebb igényeket is kielégíthetem. Ugyazintén nagy raktárt tartok egyszerűbb és igen esinos cserépkályhákból, melyeknek összeállítását szakképzett munkásokkal eszközölöm.

Jó minőségeért a legmesszebbmenő szavatosság. Szolid szabott árak!

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kivánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszímák is készülnek.

Vuja János

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház) aki dusan felszerelt **cipő-raktárában** csakis valódi finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és csizmaikat nagyon is versenyképes árak mellett hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kikészítő-bölte, és a kinek árai csinosság dolgában is párját ritkítják

Magas foku denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl

OLCSÓBB MINT BÁRHOLI!

Győry Károly üveg porcellán Szatmár, Deák-tér
kereskedése =
Üveg, tükör, porcellán lámpa, evőeszközök, patent befőttes üvegek fémzárral. Képkerekek (secesios, antik, és barok rációk) a legtartósab mosható aranyozással. Épület üvegezéseket vidéken is elvállalok. Nagyobb bevásárlásoknál tetemes engedményt adok.

Tisztelettel Győry Károly.

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — — — Piroleum 1 l. 48 fillér

184

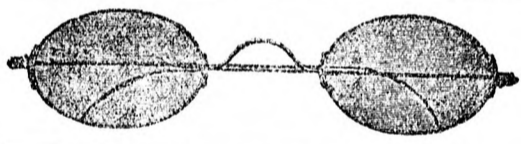
Kocsi tulajdonos urak figyelmébe!

BENYÓ ANDOR kocsigyártó

Szatmár, Kossuth Lajos-utca 12.

(Régi kisvárosháza).

Uj kocsikat raktáron tart, ócskákát becserél, ligozásért és posztóért jótállást vállal.

Szemüveg és óra javítások jutányos árban készíttetnek. 251

Szemüvegek, Zwickerek, látszerészeti cikkek ugyazintén arany, ezüst, nickel zsebórák, valamint mindenféle inga, ébresztő és fali órák kaphatók

FEISZTHUBER JÁNOS órásnál Szatmár Deák-tér 26. sz.

Plébánia-palota.

Pontos kiszolgálás! Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Alkalmi fekete sacco, Ferencz József, smoccing-öltönyök, adzur, crepp és atlasz gyapjuszövetekből 15 K-tól feljebb

Kizárólagos eladás női costumokban 12 K-tól feljebb.

Finom fekete és színes hosszú és rövid női kabátok 10 K-tól feljebb

Viharevős turista férfi és gyermek-gallérok 12 koronától

Utazó- és por-köpenyek 6 K-tól feljebb Külön női aljak 7 koronától feljebb

Isten hozta Uram! Hová, hová, oly sietve? Megyek

KORAI ÁRMIN

kész férfi-, női- és gyermek-ruha nagyáruházába, (Deák-tér, Fehérház mellett) ahova már megérkezett óriási mennyiségben és bámulatos olcsó árakban a tavaszi és nyári idény dús választéka.

Tulkövetelés kizárva! Tulkövetelés kizárva!

Különféle színtű női és bakfis leányoknak való valódi gummi hosszú és rövid kabátok 20 K-tól feljebb

Elszakíthatatlan munkás-nadrágok 2 K-tól feljebb

Legtartósabb szövetekből divat- és strapanadrágok 3 K-tól feljebb

Egyedüli raktára a szabdalmozott kék gépész-öltönyöknek

Gyermekeknek iskola- és kimenő öltönyök 3 kor.-tól feljebb

Darányi gazdász vászon kabátok Női utazó és porköpenyek 20 K-tól feljebb

Legdivatosabb választék férfi-felöltők és átmeneti kabátok legujabb szabással 15 koronától feljebb

Papi fekete felöltők és átmeneti kabátok ugyazintén öltönyök 16 K-tól feljebb

Fiu- és gyermek-felöltők és átmeneti kabátok 8 K-tól feljebb

Valódi angol és hazai szövetekből férföltönyök francia szabással 10 koronától